

Aan De Raad van Ministers  
dtkv De Minister van Verkeer, Vervoer  
en Ruimtelijke Planning  
Dhr. C.F. Cooper  
Berg Arrarat Perceel C  
Alhier

Uw nummer 2026/017746 Uw brief van: 29 april 2026 Ons nummer: 22052026.01 Willemstad, 22 mei 2026  
(letter):  
Onderwerp: Voornemen tot benoeming lid raad van  
commissarissen N.V. Autobusbedrijf  
(art. 9 PB 2014, no. 3 (GT)) zoals gewijzigd  
Bijlage(n):

## 1 Inleiding

Middels besluit van de Raad van Ministers van 29 april 2026 met zaaknummer 2026/017746, ontvangen op 8 mei 2026, is het voornemen tot benoeming van een lid van de raad van commissarissen van N.V. Autobusbedrijf Curaçao (hierna: ABC) aan de adviseur gemeld.

Artikel 9, eerste lid, van de Landsverordening corporate governance bepaalt dat, indien door of namens een minister wordt beslist of meebeslist over de benoeming dan wel voordracht tot benoeming van een bestuurder, de verantwoordelijke minister het voornemen tot die benoeming of voordracht schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur corporate governance dient te melden. Overeenkomstig artikel 9, tweede lid, van de Landsverordening corporate governance dient de adviseur corporate governance te adviseren over de vraag of een dergelijk voornemen voldoet aan de statuten van de stichting of vennootschap en aan de toepasselijke regels, waaronder de procedureregels en de profielschets als bedoeld in artikel 8 van de Landsverordening corporate governance, alsmede de bepalingen van de Code. In het advies geeft de adviseur gemotiveerd aan of er al dan niet zwaarwegende bezwaren bestaan tegen het gemelde voornemen.

De adviseur heeft eerder, onder meer bij advies van 9 april 2024 (09042024.01), geadviseerd over de voorgenomen benoeming van een lid van de raad van commissarissen van ABC. Voornoemd advies dient als integraal onderdeel van het onderhavige advies te worden beschouwd.

De adviseur zal zich in het onderhavige advies daarom beperken tot de toetsing van de thans voorgedragen kandidaat voor benoeming tot lid van de raad van commissarissen van ABC, een en ander in aansluiting op de eerder uitgebrachte adviezen.

Bij besluit buiten de algemene vergadering van aandeelhouders van ABC van 18 oktober 2022 met zaaknummers 2022/032946 en 2022/032736 is de profielschets van de raad van commissarissen van ABC van september 2022 vastgesteld. Deze profielschets komt echter niet overeen met de profielschets van mei 2022 van de raad van commissarissen van ABC, waartegen de adviseur bij advies van 1 augustus 2022 (01082022.01) geen zwaarwegende bezwaren had geuit. De adviseur heeft in zijn eerdere advies de minister reeds op dit punt gewezen.

## 2 Ontvangen en geraadpleegde documenten

- Besluit van de Raad van Ministers van 29 april 2026 met zaaknummer 2026/017746;
- Brief d.d. 24 april 2026 van de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: de Minister) zonder zaaknummer aan SBTNO betreffende de voorgenomen benoeming van een lid van de raad van commissarissen bij ABC Busbedrijf;
- CV van de voorgedragen kandidaat;
- Profielschets raad van commissarissen ABC, september 2022;
- Rooster van aftreden raad van commissarissen ABC 2018 -2025;
- Statuten N.V. Autobusbedrijf Curaçao (laatstelijk gewijzigd op 7 februari 2020);
- Online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao van ABC van 18 mei 2024.

## 3 Toetsing voornemen benoeming commissarissen

Conform artikel 16, eerste lid, van de statuten van ABC bestaat de raad van commissarissen uit minimaal drie en maximaal zeven natuurlijke personen, welke ingevolge het derde lid worden benoemd door de algemene vergadering. Ingevolge artikel 16, derde lid, van de statuten stelt de raad van commissarissen een profielschets voor zijn omvang en samenstelling vast.

Zoals reeds gesteld, betreft de aangeleverde profielschets van de raad van commissarissen van september 2022, welke bij besluit buiten de algemene vergadering van aandeelhouders van 18 oktober 2022 is vastgesteld, niet de profielschets die door de adviseur is getoetst. De profielschets van september 2022 is bovendien onjuist, nu daarin de functie van voorzitter als afzonderlijk profiel is opgenomen, in plaats van als aanvullende hoedanigheid met specifieke aanvullende vereisten. Tegen de profielschets van september 2022 heeft de adviseur derhalve zwaarwegende bezwaren. De adviseur zal bij de toetsing van de kandidaat daarom uitgaan van de profielschets van de raad van commissarissen van ABC van mei 2022.

In de profielschets van ABC is de omvang van de raad van commissarissen vastgesteld op vijf leden, met de volgende samenstelling:

- deskundigheid op het gebied van ruimtelijke ordening, planning, verkeer en (openbaar) vervoer en relevante wet- en regelgeving;
- deskundigheid op het gebied van operations en logistiek management;
- juridische deskundigheid;
- financieel management;
- humanresourcemanagement.

Op grond van het verstreken rooster van aftreden 2018–2025 en de eerder uitgebrachte adviezen leidt de adviseur af dat de zittingsperiode van de meeste leden van de raad van commissarissen inmiddels is verstreken en dat thans nog slechts één lid, mevrouw Sulliviene Daal, zitting heeft in de raad van commissarissen.

In de brief van de Minister van 24 april 2026 aan SBTNO geeft de Minister aan voornemens te zijn de heer K.A. Martis te benoemen als lid van de raad van commissarissen van ABC, in het juridisch profiel.



De Minister heeft de voordracht van de kandidaat ter benoeming als lid van de raad van commissarissen als volgt gemotiveerd:

“(…)

Conform artikel 9 van de Landsverordening toezicht en normering overheidsentiteiten wil ik u hierbij mijn voornemen kenbaar maken om de heer Kenrick Alexander Martis te benoemen als lid van de Raad van Commissarissen van N.V. Autobusbedrijf Curaçao, in het bijzonder voor het juridisch profiel.

Deze voordracht sluit aan bij de profielschets van de Raad van Commissarissen van ABC Busbedrijf, waarin is bepaald dat binnen de raad ten minste één lid dient te beschikken over gedegen juridische kennis en ervaring. Tevens is in de specifieke profielschets opgenomen dat het juridisch lid belast is met het toetsen van strategische doelstellingen aan wet- en regelgeving, het adviseren over juridische consequenties van strategische doelen en producten, het beoordelen van beleidsvoornemens op juridische gevolgen en het adviseren over juridische mogelijkheden passend binnen de meerjarenstrategie

Gelet op zijn juridische deskundigheid, brede bestuurlijke ervaring, kennis van corporate governance en zijn ervaring binnen toezichthoudende organen, ben ik van oordeel dat de heer Martis in belangrijke mate zal kunnen bijdragen aan de adequate vervulling van de taken van de Raad van Commissarissen van ABC Busbedrijf. Zijn profiel sluit in het bijzonder goed aan bij de behoefte van de vennootschap aan juridische deskundigheid binnen de raad, mede gezien de aard van de activiteiten van het bedrijf en de juridische en bestuurlijke vraagstukken die daaruit kunnen voortvloeien.

(…)”

Uit het curriculum vitae van betrokkene blijkt dat hij beschikt over een gedegen juridische opleiding en relevante werkervaring. Hij heeft een masteropleiding Rechtsgeleerdheid afgerond aan de University of Curaçao, alsmede een Master of Business Administration behaald. Daarnaast heeft hij diverse masterclasses op het gebied van corporate governance gevolgd.

Ten aanzien van zijn werkervaring kan worden vastgesteld dat betrokkene ruime juridische ervaring heeft opgedaan. Tevens heeft hij diverse functies bekleed als lid van raden van commissarissen.

Uit de beoordeling van het curriculum vitae van de voorgedragen kandidaat en de motivering van de Minister kan redelijkerwijs worden aangenomen dat hij, gelet op zijn opleiding en werkervaring, alsmede het feit dat hij ervaring heeft in toezichthoudende functies, voldoet aan de vereisten voor benoeming als lid van de raad van commissarissen van ABC in het profiel van juridisch deskundige.

Uit zijn curriculum vitae blijkt echter dat hij thans de volgende commissariaten bekleedt:

- |                                   |                   |
|-----------------------------------|-------------------|
| • SIGE                            | lid en Voorzitter |
| • IUH N.V.                        | lid               |
| ○ Aquallectra N.V.                | lid               |
| ○ Aquallectra Multi Utility N.V.  | lid               |
| ○ Utility Financial Services N.V. | lid               |
| • ASKA Holding N.V.               | lid               |
| ○ ASKA levensverzekering N.V.     | lid               |
| ○ ASKA Shadeverzekering N.V.      | lid               |

Artikel 2.13 Aantal commissariaten van de code stelt echter het volgende:

Het aantal commissariaten van een commissaris van de vennootschap bij andere vennootschappen moet zodanig worden beperkt dat een goede taakvervulling als commissaris van de vennootschap is gewaarborgd.

Het aantal commissariaten van een commissaris bedraagt maximaal vijf, waarbij het voorzitterschap van een raad van commissarissen dubbel telt.

Met dit artikel wordt beoogd de feitelijke beschikbaarheid van de kandidaat te waarborgen. De Code wil garanderen dat een commissaris voldoende tijd aan zijn taak besteedt. In dat kader dient een dubbelrol binnen een holding en haar dochtermaatschappijen kritisch te worden gewogen. Indien de dochteronderneming een omvangrijke operationele entiteit is, rechtvaardigt dit een aparte telling om overbelasting van de commissaris te voorkomen.

Anders dan in het Nederlandse private ondernemingsrecht (waar een concernvrijstelling geldt), maakt de Curaçaose Code dit onderscheid niet. Als een commissaris formeel via afzonderlijke landsbesluiten of aandeelhoudersbesluiten is benoemd in de RvC van de holding én afzonderlijk in de RvC van de dochtermaatschappijen, moeten deze benoemingen in de praktijk als afzonderlijke commissariaten worden geteld. Dochtervennootschappen (zoals operationele werkmaatschappijen onder een strategische holding) hebben immers vaak een groot maatschappelijk en financieel belang, een eigen dynamiek en een separate juridische structuur. Het toezicht op een dergelijke dochter vereist een zelfstandige, substantiële tijdsinvestering. Indien een commissaris zitting heeft in de RvC van de holding (1) en in twee operationele dochters (2 en 3), bezit deze derhalve al snel drie van de maximaal vijf toegestane posten.

Indien er daarentegen sprake is van een constructie waarbij de RvC van de holding automatisch (*qualitate qua*) ook het toezicht op de dochtermaatschappij uitoefent — zonder dat er sprake is van separate juridische entiteiten of aparte benoemingsbesluiten — kan dit als één geheel worden beschouwd. Zodra er echter sprake is van aparte Raden van Commissarissen per dochter met expliciete, afzonderlijke benoemingen, dienen deze als separate commissariaten te worden geteld.

Het is de adviseur bekend dat de RvC van Integrated Utility Holding (IUH) automatisch (*qualitate qua*) ook het toezicht uitoefent op haar dochtermaatschappijen. De adviseur heeft daarentegen geen inzicht in de structuur van ASKA Holding en haar dochterondernemingen om te kunnen beoordelen of er in dat specifieke geval sprake is van één commissariaat of meerdere.

Gelet op het bepaalde in artikel 2.13 van de Code bekleedt de voorgedragen kandidaat thans in ieder geval minstens vier commissariaten. Dit aantal stijgt mogelijk naar zes commissariaten indien de functies bij ASKA Holding en haar dochters als separate commissariaten moeten worden aangemerkt. In dat laatste geval zou de wettelijke limiet van vijf commissariaten worden overschreden.

Gelet op het voorgaande heeft de adviseur geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van de kandidaat als lid van de Raad van Commissarissen van ABC, mits de commissariaten bij ASKA Holding als één enkel commissariaat kunnen worden aangemerkt.

#### 4 Transparante werving leden raad van commissarissen

Tot op heden worden kandidaten voor benoeming tot lid van de raad van commissarissen formeel door de Ministers voorgedragen. Uit de voordrachtdocumenten die de adviseur in de omslagen aantreft, blijkt echter dat deze voordrachten, conform een reeds decennialang bestendig gebruik, feitelijk niet altijd afkomstig zijn van de Ministers zelf. Van een transparante en objectieve werving en selectie van kandidaten voor een commissariaat is derhalve nog geen sprake, waardoor niet kan worden gesteld dat de voordrachten volledig overeenkomstig de Code plaatsvinden. Een belangrijk uitgangspunt van corporate governance is evenwel dat ook de werving en selectie van

leden van de raad van commissarissen van overheidsentiteiten op een objectieve en transparante wijze geschiedt.

De adviseur acht het van groot belang dat, overeenkomstig de Code, niet alleen ten behoeve van bestuurders (directeuren) een transparante en objectieve werving- en selectieprocedure wordt gehanteerd, maar dat een dergelijke procedure eveneens wordt toegepast bij de selectie van leden van de raad van commissarissen.

Conform artikel 4.2 van de Code dient bij landsbesluit een entiteit te worden opgericht die belast is met de advisering van de overheid inzake de selectie en benoeming van commissarissen en bestuurders van vennootschappen. Deze entiteit heeft in ieder geval de volgende taken:

- het, in overleg met de raad van commissarissen en de raad van bestuur van de verschillende vennootschappen, adviseren over de te hanteren selectiecriteria en benoemingsprocedures voor commissarissen en bestuurders;
- het periodiek beoordelen van de omvang en samenstelling van de raad van commissarissen en het bestuur van de vennootschap, alsmede het doen van voorstellen voor een profielschets van de raad van commissarissen;
- het periodiek beoordelen van het functioneren van individuele commissarissen en bestuurders van de vennootschap, alsmede het rapporteren hierover aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Ondanks het feit dat de adviseur de Regering dan wel de Ministers sinds 2010 herhaaldelijk heeft gewezen op de verplichting tot instelling van een entiteit als bedoeld in artikel 4.2 van de Code, is hieraan tot op heden geen uitvoering gegeven.

Onder meer door het uitblijven van de instelling van vorenbedoelde entiteit kunnen de werving, selectie en voordracht van kandidaten voor benoeming tot lid van de raad van commissarissen nog niet op een transparante en objectieve wijze en overeenkomstig de Code plaatsvinden. De voorgedragen kandidaten worden doorgaans wel getoetst aan een profielschets, maar een procedure waarmee op objectieve en transparante wijze tot een selectie van kandidaten kan worden gekomen, ontbreekt vooralsnog.

Het voorgaande is eveneens van belang om te waarborgen dat de selectie van voorgedragen kandidaten beter aansluit bij het profiel waarin de Minister voornemens is de kandidaat te benoemen. Het komt immers geregeld voor dat voorgedragen kandidaten slechts nipt aan de vereisten voldoen, waarna de adviseur concludeert geen zwaarwegende bezwaren te hebben, nu de adviseur ingevolge de Landsverordening slechts een marginale toetsing verricht. Tevens constateert de adviseur dat met regelmaat dezelfde kandidaten worden voorgedragen voor benoeming in raden van commissarissen van verschillende entiteiten.

De adviseur adviseert de Raad van Ministers dan ook te bewerkstelligen dat, evenals bij de werving- en selectieprocedure voor bestuurders, ook de leden van de raad van commissarissen worden geworven en geselecteerd middels een transparante (openbare) procedure. Daarbij kan worden volstaan met een verkorte transparante (openbare) werving- en selectieprocedure, uit te voeren door een door de overheid in te stellen entiteit of commissie op basis van de vastgestelde profielschetsen.

- De adviseur heeft in beginsel geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van de heer K.A. Martis als lid van de Raad van Commissarissen van ABC in het profiel van juridisch deskundige, mits de commissariaten bij ASKA Holding als één enkel commissariaat kunnen worden aangemerkt.
- De Minister wordt wederom geadviseerd het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders van 18 oktober 2022 met betrekking tot de vaststelling van de profielschets van de raad van commissarissen van september 2022 in te trekken, nu deze profielschets onjuist is en nimmer ter toetsing aan de adviseur is voorgelegd.
- De adviseur adviseert de Raad van Ministers te bewerkstelligen dat, naar analogie van de werving- en selectieprocedure voor bestuurders, ook de leden van de raad van commissarissen middels een transparante (openbare) werving- en selectieprocedure worden geworven en geselecteerd.

SBTNO

De adviseur corporate governance

cc: 1Minister-President